

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Két évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi tartalmáért felelős: K. L. LAJOS.
Kiadó: K. L. LAJOS.
Nyomtatás: K. L. LAJOS.
Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és társai.
OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban K. L. LAJOS könyvnyomdájában a postabiztosítók útján.

Hirdetési díj:
Négy soros hirdetés 5 kr.
Nagyobb terjedelmű hirdetések díjára külön megbeszélendő.
Hirdetési díj: Négy soros hirdetés 5 kr.
Nagyobb terjedelmű hirdetések díjára külön megbeszélendő.
Hirdetési díj: Négy soros hirdetés 5 kr.
Nagyobb terjedelmű hirdetések díjára külön megbeszélendő.
Hirdetési díj: Négy soros hirdetés 5 kr.
Nagyobb terjedelmű hirdetések díjára külön megbeszélendő.

Aug. 2.

Harminczhat éve.
1849. aug. 2-ka óta nyomorusággal teljes negyedszázad repült el felettünk, s mi nem tudók feledni e napot.

Ezenkint oda zárandokoltunk e napon a Debreczen város nyugati oldalán fekvő jeltelen sírokhoz. Némelykor szívünk könnyebbült meg ott, máskor csak lelkünk fájdalmi növekedtek.

Honvédek nyugosznak ott.
Nem a diszes síremlékek, vagy a gondos honleányi kezek által teremtett virág-szőnyegek vonzottak és vonzanak bennünket oda, mert hiszen — fájdalom — ilyenekkel ott nem is találkozhatunk, hanem igenis honfiai érzelmünk ösztönözték oda zárandokolni, hogy gondolatban társalogjunk a honvédek megdicsőült szellemével.

Holnap, augusztus 2-án lesz 36 éve, midőn az ott nyugvó hősök elvértették a szent szabadságért a debreczeni csatában. 7500-an voltak csupán 80,000 muszka ellen! S a lelkesedés tüze nem menthető meg őket a csordanép előtt.

Görgei Vámos-Pécsen mulatott ekkor gyermekjártékokkal; tudta a Debreczenben levő honvédség erejét, azért nem is jött ide, hadd semmisüljön meg az.

De azért Görgei becsületes ember, a honvédek közt akadnak emberek, kik áru-lását nagy ténynyé, dicsőséggé óhajtják változtatni s a magyar kormánynak ez a szellem inyre van.

Vitézeink hősiég dőltek sírba. Ők mindent áldoztak a szabadság ügyéért, oda adták életüket is, csak hogy — ne vesszen el a haza.

Az ő most már emlékek, bár szerény, de kegyeletes emlékek megjelölt sírhelyük-nél ül holnap ünnepet Debreczen városa s bizonyára az egész nemzet osztozik kegyeletes érzésünkben.

Mindenek dacára nem érdektelen felvetni a kérdést, vajon illő-e a magyar nemzetenek megünnepelni most azon honvédek emlékét, a kik 1849-ben ápril 14. után az akkor kimondott függetlenségért harcoltak életre-halálra?

Igenis, az résznokról nemcsak illő, hanem elengedhetlen kötelesség.

Mert vajon inkább szeretnők volna-e, hogy akkor az osztrák és orosz seregek előtt gyáván meghunyászkodjanak e nemzet fia, hogy pályákként tapossák szét őket?

S midőn az akkori „felistenek” eszméire fellelkesülünk s velők érzünk: — nem azt jelenti az, hogy most is ugy akarunk cselekedni, mint akkor ők tettek, hanem azt jelenti, hogy a kkor mi sem tettünk volna másképp, mint tettek azok, kik az ellenünk ok nélkül fel-lázadó idegen hadseregeknek hősiésen ellenálltak.

Hiszen, — mint Petőfi mondta — „isten, ördög, minden ellenünk van!” Nem támaszkodhatunk a magunk erején kívül senkire és semmire. A honarulás vétkébe este volna akkor hazánkfiak, ha oly helyzetben önállónak s függetlennek nem nyilvánították magokat. — Mert az a hatalom, a mitől akkor függetlennek nyilvánította magát nemzetünk: támadó ellenségünk vala.

Tehát, ha egy parányi szeretet van bennünk hazánk s nemzetünk iránt: áldani kell azok porait, kik hazánkat s nemzetünket éltők feláldozásával segítettek megmen-tetni. Tudj! Isten, mit hoz a jövő s mikor ismétlődik a történelem?

Legyen e néhány sor is annak tanu-

jele, hogy mi meghajlunk a magasztos eszmé előtt s nem tudunk elfeledkezni azok-ról, kik szent ügyért s hazánk megmenté-seért küzdtek.

Zárandokoljunk ki tehát holnap is a hősök sírjaihoz, honvédek poraihoz s mondjuk el poraiknak, hogy azon eszme a melyért ők vértüket ontották — nem hal meg soha!

Külföldi hírek. Megerosítik azt a hír, hogy Bismarck herceg és Kálnoky gróf osztrákmagyar külügyminiszter nemsokára találkoznak s tárgyalásuk alapját a kereskedelmi politikai viszonyok fogják képezni. — Harmadiknak látszik a szövetségben Salisbury, jul. 29-én a Mansionhouseban lakoma voins, melyben Salisbury kormányelnök, egy pohárköszön-tőre válaszul, kiemelte, hogy a kormány hő óhaja, hogy a haladás és béke útjáról ne terjen es hogy az európai hatalmak között előmozdítsa a barátságos viszonyt, mely a nyira fontos a népek jólétére. Reméli, hogy nem is oly hosszú idő múlva, Oroszország és Anglia szövetségeseitől környezve, békeségben és barátságban fognak egymás mellett állni, a kölcsönös bizalomtérmelet árhata. — Az a fghán emir halálát jelentették mult szombaton az angol lapoknak. E hír valótlannak bizonyult.

Katonai igazságszolgáltatás! A főlapokban megdöbbentő részletekben gazdag esetet olvasunk, melyet következőben közlünk: Szemeredy Alajos, 1863-ban katonaközpont Olaszországban, azonban később ellet meg-nyava, ezredétől megszökött s a porosz háboru alatt Klapka legiójában szolgált, míg az 1867. amnestia után visszatért hazájába. Itt élt egészen 1875-ig; midőn Amerikába ment, honnan 1881-ben tért csak haza. Ekkor a fővárosi ut-level osztálytól azon tanácsot kapta, hogy vég-elbocsájtási okiratáért menjen a nyul-kaszár-nyába. Szemeredy úgy is tett s ezóta nyomta-lanul eltűnt. Rokonság, hozzátartozói nem tud-tak róla semmit s már-már holtak hitték, még végre a mult hó 14-én a katonai hatóság tudatta velők, hogy Szemeredy megörült. A szomorú e-et története a „Bud. Hirlap” szer-int a következő. Midőn végelbocsájtási okle-veléért ment, a katonai hadbíróság, dacára annak, hogy német politikai menekült s 1867-ben amnestiát kapott, letartóztatva s vizsgálat alá vette. A vizsgálat folyamán Szemeredy ki-vallotta, hogy Amerikában vizsgálat alatt állott ugyan, de jogerős ítélettel igazolta be egyszer-mind azt is, hogy felmentettek. Mindez azon-ban mitem használt. A hadbíróság ugyane-dolog miatt új vizsgálatot indított elene s ne-gyedfél évig tartotta vizsgálati fogságban. A szer-csenetlen, ártatlan ember időközben fogságban megbetegedett s betegsége csakhamar elme-bujá fejlődött ki, amidőn is a vizsgálatot el-lene beszüntettek s a lipótmezei teboldyába küldték. Az „Egyetértés” előadása szerint pe-dig Szemeredy nem is örült, hanem áldozata a katonai önkénynek. Kiváncsian várjuk, hogy az illetékes helyről mihamarabb és mi módon fog megadatni a kellő fevilágosítás?

A csehok es a bankkérdés. A prágai kereskedelmi es iparkamara kereskedelmi szak-osztályá jul. 30-án este tartott teljes ülése-n a bankszabadsalom megújítása tárgyában a kö-vetkező javaslatokat fogadta el, még pedig a németek ellenére.

1-ször az osztrák-magyar bank bécsi fő-intezetének igazgatósága a csehországi főin-tézeteknek leszámitó-ára es jelzálogüzletre legalább is ötven millió frtot utaványoz ki, mely összeg kizárólag csak a cseh királyságra fordítható. Nagyobb hitelszükséglet esetén a bécsi főintézet igazgatósága intézkedik, hogy az osztrák-magyar bank általános tartalék-alapjából a felebe emeliet 50 milliót tuhla-lado összeget utaványozhasson ki a csehországi főintézeteknek.

2-ször. A bankszabályzat 60. cikkének 1-ső kikezdéséhez a következő tördalek füg-gesztendő: A bank köteleze va alkalmas-váltók leszámitólasa által az 1873-iki apríli-9-iki törvényzikké siapján alkotott előlegpen-zárak, illetve takarek-es hitelegyesületek, ugyszintén az 1882. évi márczus 22-iki csehors-zági országos törvény alapján reorganizált kerületi mezőgazdasági penztárak számára a kisipar es mezőgazdaság érdekében megfelelő hitelt nyujtani.

3-ször. Az osztrák-magyar bank üzleti

hatáskörét kiterjeszti a kórártári jegyekre adandó kölcsön üzletre is, a melynek jogi ter-mészete e czéjből törvény útján állapítandó meg.

4-szer. Az osztrák-magyar bank prágai főintézete az osztrák-magyar bank csehors-z. főintézetévé alakíttatik át, amelynek elen-külön igazgatóság áll.

5-ször. Az osztrák-magyar bank prágai főintézetének hatásköre a következő:

a) a Csehországra nézve megállapított bankjegykészletet s csehországi egyes főin-tézetek között szétosztani;

b) megállapítani a legszűlsőbb határt, a meddig egyes czegek es egyének a cseh-or-zági főintézetekkel a bankhitel igénybe ve-hetik;

c) javaslatot tenni egyes új főintézetek felállítása iránt Csehországban;

d) véleményt adai a jelenlegi banksza-bályzat 6-dik cikkének 3. es 4. kikezdésében megjelölt valók változéppessége fölött; mellette az egyes csehországi főintézetek alkalmazandó cenzorok meghívására iránt első sorban a prágai főintézetet igazgatóságának véleménye kerendő ki es csak ennek véleménye kapcsán terjesztendő fel a bécsi főintézethez, végleges megerősítés veget;

e) javaslatot tenni a cécsi főintézet igaz-gatóságba bevalasztandó egy csehországi igaz-gatóság tagra nézve.

6-ször. A prágai igazgatóság főnöke egy einököt es két tagot, ezeknek azonban Cseh-or-zágban kell lenniök, a bécsi főintézet igaz-gatósága nevez ki, tetszés szerint; a többi hat tag meghívása az igazgatóságba oly módon történik, hogy a prágai, reichenbergi, bud-weiszi, egeri es pilseni kereskedelmi kamarák, továbbá a cseh kir. országos közművelődési tanács három-három tagot jelölnek ki, es cso-portok mindegyikéből a bécsi főintézet igaz-gatósága nevez ki egy-egy tagot az igazgatósá-gába. Az egyes kereskedelmi es iparkamarák, valamint az orsz. közművelődési tanács, a hár-mas kijelölés megtételénél nincsenek köve saját tagjai körhöz.

7-szer. A bankstatutum 41. cikkéhez a következő szakasz függesztetik: A bécsi fő-intézet igazgatóságába a főtanács a prágai fő-intézetet egyik igazgatósági tagját választja be e czéjből a prágai főintézetet két tagot fog javaslatra hozni a főtanácsnál. A bécsi igazgatóság által a prágai főnökhöz tet-zés szerint küvezendő tagok azonban nem va-laszthatók.

8-ször. A csehországi főintézetek czen-zoraivá a bécsi főintézet igazgatósága keres-kedőket, avagy más kereskedelmi es ipar vi-szonyokba be vatott egyéneket oly módon fog kinevezni, hogy azok felt az igazgatóság tet-zés szerint nevezheti ki, míg a másik rész kinevezésénél illető keresk. kamara javaslata-boz van köve.

9-szer. A cenzortanácsba mindenkor egy a bécsi főintézet igazgatósága által szabadon választandó, mint pedig a kereskedelmi es ipar-kamarák javaslatára kinevezett czenzorok egyenlő részben meghívandó.

10-szer. A csehországi összes főintéze-teknel a felekkel való szóbeli es írásbeli érint-kezés a nyelvi egyenjóság alapvei szerint kell, hogy történjen. Az összes nyomtatványok, hirdetémenyek es feliratok az országos nyelvek szerint szerkesztendő.

11-szer. A bankjegyeken az érték me-nevezése cseh nyelven is kifejezendő.

5-ik korosztály — népfelkelés.

Igazan megdöbbentő a hír, hogy ezentul a véderő kiegészítésére az 5-ik korosztály is igénybe fog vetetni, mert e gy k o r o s z t á l y b ó l n e m k e r ü l k i a v e r a d ó!

Ha csakugyan való ez, akkor nagyon so-rosoruan állunk es háboru esetere még sokkal szomorubb jövőnek neznük ebe. De a ki valamikor figyelmenul kiserete az unjocszedest-illetőleg a vedőkötelek előállítását, az nem a mostani nemzedek testi esatnyulásában, ha-nem egészen mású látja es tudja a baj okat.

Teny az, hogy tíz teljesen kifejlett s vi-ruló egészséges orvendő katonaköteles fiatal ember közül legalább is hat különféle többé-kevésöbe alapitain jogczimek alatt lerázza magát a polgari kötelességek es kiváló részét es másra toja a teher viselését.

A jómódu fiatal ember, ki maga katonás-kodni nem akar, vagy kinek ezt szülői nem akarják, megmenekül. O tudja hogyan!

deletek lelkiismeretes foganatosítása mellett lehetne a gyamítható hitvány üzelmek elejét venni. Szokatlan időben rögzített házankintú összeírások s ezeket nyomban követő előveze-tések, továbbá nyilvános orvosi fölvizsgálatok nyomán kiderülne, hogy a fővárosban tartó-zkodó zsidó fiatalság 7%-ad része beválk, míg így valamennyien „nyomorékok.”

Ha Galicziában soroznak, — Magyaror-szág felső vidékein csakugy hemzseg a sok kaftános es furtos zsidófiu; mihelyt vége szak-dt a fatális időnek, szepen ismét haza som-polyognak.

Ha Nagyváradon vagy Debreczenben unj-on-csoznak, — Nagy-Károlyban es Szegeden tar-tózkodnak „üzleti czetökből” fiatal zsidóink, a bulapestiek pedig többnyire Bécsbe mené-koznek.

Ideje, hogy e botrányos állapot véget erjen, mely oda vezetett, hogy az ötdik kor-osztályt kelene igénybe venni.

„Hiteles adatokat”, „neveket kerünk”, — ezt hallottuk oly helyről emeletni, hol velünk együtt nagyon is jól tudják, hogy a dolog csakugyan így van, a miként mondjuk; de a csúnya darázsészekbe senki sem akar nyulni s a mostani törvény bettje nem engedi, hogy a fennjelzett eszközökhez nyuljanak.

Bekövetkezett tehát mit elértt néhány évvel e helyen jóslatunk: vagyis bekövetkezett az emberanyag látszólagos hiánya oly ország-ban, melynek lerfaiat az ur isten is katonáuk teremtettsé

A budapesti német lapok, nagyon is ért-hető okokkal fogva, másutt keresik a bajt, mely az 5-ik korosztály igénybe vételét szük-ségessé teszi. Szerintük a mouarhia népessége nem képes a hadsereg bívánt létszámát előál-lítani, s mulhatatlanul csöksg, hogy az legalább is 200 ezer emberre leszállíttassék.

Csak hogy a mostani körülmények közt a leszállított létszám sem kerülne ki es pedig a fennemített okokból.

A kivándorlás nem öltött nálunk még oly mérvet, melyek a lakosság számát tetemesen csapstanák s hála istennek éhen meg nem halt ember Magyarországon; világos tehát, hogy a bajt csakis bizonyos osztályok csalárd rossz-lísménységében kell keresni.

Béke idején meg nem tartanók valami nagy aktuális bajnak, ha az 5-ik korosztály emberei is a sorozás alá kerülnek, de há-ború esetere ez rettenetes következzésekkel jár: családapákat kell elragadni tüzhegyektől, mulás polgárokat foglalkozásuk mellől a 32 éves korukig. Ez százezer család gyászát, anyagi romlását jelenti.

Nincs ország a kontinensen, hol a véderő kiegészítése körül oly indolenciával eljárna-nak, mint nálunk, már pedig csakis az idő kérdése, mikor virradnak a háborúra, mely nemzeti létünk fölött dönteni fog. — Az utolsó pillanatban való készülődés mindenkor es min-denütt a kaspodás jellegével bír, s a mostani hadviselés módjai mellett semmiféle sikerre sem bízhat. Rég elmúltak az idők, mikor a tömegek kaszái es vasvillai fegyvernek tekint-hető voltak; jelenleg az efféle baderő csakis agy töltekeknek jó, s kár minden cspp vé-ért mely ily módon elfecséreltetik.

A népfelkelés szervezéséről szóló szente-sített törvény végrehajtását regen várjuk es óhajtuk ugyan, de enél sokkal nagyobb fon-tossággal es értekel bírna a fennemített visz-szas állapot megszüntetése. A népfelkelés végre csakis arra való, hogy a hadsereg bi-ronyos teendőit az országban végezze, de sem az ellenség visszanyomására, sem pedig támadó fellépésre nem alkalmazható.

Azonkívül, mi tagadás benne — kissé veszedelmes dolog lenne különféle benn lakó s epenséggel nem valami jó indulatu polgártár-saknak arra módot nyujtani, hogy bizonyos körülmények között ellenünk is fordulhassanak, csak az erdélyi oláhságra emlékeztetünk, mely 1848-ban a magyar államcszme ellen harcolt, s mai erzületéből itelve, adandó alkalommal smét ellentünk emelne a fegyvereket, melyeket — botorul — magunk adnánk kezébe. Hasonlót várhatunk a rászoktól s data occasione — a százkötől is.

Csak egy nagy es minden ízében erős nemzeti hadsereg képes a monarchiát bel-es kül ellenségei ellen megvédeni. A mig annak megalkotását mindenféle ürügyek alatt ha-og-atjuk s létszámát a depraváció minősége ha-tározza meg, addig csakis természetes ellené-geink gyengesége tartja es mouarchia hatalmi szervezeteiben a lelket.

Minden időkre áldott lenne Magyaror-zágra Fehérvári honvédelmi miniszter neve es emléke, ha a most előcsörtő bajok elejét véve, egyttal a magyar nemzeti hadsereg al-kotására megtenne mindazt, mi tehetéggé-ben áll.

A kisdied-nevelés városunkban.

Általános a panasz, hogy a gyermek nevelés drága; és a panasz most a szülőknél csak fokozódott, s mire köztudomásra jutott, hogy a Fröbel-egylet a tandíjat felemelte.

Az említett értesítésben t. i. tudatja a Fröbel-egylet a szülőknél, hogy ez után az intézetben a gyermekek tandíja fejében nem mint eddig egy forint, hanem két forint fog vevetni a két forint beiratási díjon kívül; egy gyermeknek a Fröbel-kertbe 10 hónapon keresztül való járása tehát összesen 22 forintba kerül, és így olyan szülőknél, kik két vagy három gyermekkel bírnak, s bariszteséges de szegény emberek: abszolút lehetetlennek van téve gyermekeiknek az intézetbe való járása, mert a tandíj három gyermek után hatvanhat forintot tesz, s ez bizony oly összeg, mely némely családnál jövedelem tekintetében számot tesz.

A közölt értesítés nem nyújt felvilágosítást, hogy mi tette szükségessé a Fröbel-kertnél a tandíj felemelését; azonban ez aligha nem köztudomásu, s így nincs mit benne titkolni. A városi hatóság ugyanis a Fröbel-egylettől az eddigi évi 600 forintnyi segély-összeget a jövőre nevére beszüntette, ebben rejlik a tandíj felemelésének oka. Hanem hát a Fröbel-kert t. intézése nem jól jósámitott, midőn a jövedelem emelése czéljából a tandíjat emelte, a helyett, hogy leszállította volna, mert a következmények be fogják bizonyítani, hogy ez által csak ártott az intézetnek, mint hogy a növények fele része, ha nem is az első hónapban mutatkozzalag, de egy pár hó alatt okvetlenül el fog maradni.

Mig tehát egy részt ezen eljárást az egyelt intézéséről jó neven venni nem lehet, addig más részt a törvényhatóságnak a gyermeknevelő-intézettel szemben tanusított magatartását sem sok dicéret illeti meg. Ugyan nezzük csak mi vezérelte tulajdonképen a városi tanácsot, hogy egy közszükséget pótló nevelő intézettől évi csakely segélyt megtagadjon akkor, midőn ugy az állattenyésztés mint a lófuttatás emelésére és fentartására sokszorosan többet költ, vagy ha nem mondhatjuk azt; hogy nem elege tekintélyes összeggel segélyezi a nevelés-ügyet városunkban, mindazon által ez a 600 forint bizony nem nagy d.ferenciát tett volna a jövő évi budgetben.

A városi hatóság ez intézet létesítését szükségesnek tartotta, kellett, hogy annak tartása már kezdetben, ezért segélyezte kezdetől fogva; mert hiszen egy törvényhatóság nem segélyez sem anyagilag és nem támogat sem erkölcsileg egy oly intézményt, melynek létesülését és fenállását nem óhajta: ez csak természetes!

Mily körülmények lehettek volna tehát azok, melyek fenforgasa esetén a hatóság a segélyt méltán, de jogosan is bevonhatta volna?

Elmondom: Először: ha meggyőződik, hogy az intézet oly anyagi helyzetbe jutott, mikép a további segélyre szükség nincs; vagy: Másodszor: ha arról győződik meg, hogy az intézet czéljának és hivatásának meg nem felel, a segélyezésre nem érdemes, — vagy:

A DEBRECZENI TARCZAJA.

Aug. 2-kára.

Tant az idő, mint gyors röptü madár, Jövel, jövel — harminczhat éve már!

E csöndes, édes rónatáj felett, Melyen szeliden délibáb remeg, Minden fűszált hős vére áztatott, Kalászi közt szilaj méa vágatott, Átok volt a haldokló fohász A biborra és a koronára! Minden ily sir e hon Golgathája!

Sisszetek, hiszen még nem halott A szív, a melyben szent érzet lakott, Lobogjon a szív, feszüljön a kar S kiáltuk ismét, hogy Talpra magyar!

Ragyogj fel újra sok, sok régi kép. Imára gyúljon ismét mind a nép, Koszorút a hősök sirhalmára! Minden ily sir e hon Golgathája!

Lombok között, gyepes domboldalon Kicsiny madár hősök felől dalol; S ha villámot szór, jajgat ég-vihar, Hősök csatáit zengi, óh magyar! Dalolj, dalolj mélavza kis madár, Zengj égi vész, szavad szivekbe száll, Baskén nézünk hősök sirhalmára. . . Minden ily sir e hon Golgathája!

De egyszer még megmozdul e fűszál S a nyugvók lelke fényesen kiszáll,

Harmadszor: ha azon biztos tudomásban van, hogy ily czelnak teljesen megfelelő gyermek-nevelő-intézet különben is létezik e városban, egy másodiknak fentartására szükség nincs. Azonban ezen esetek egyike sem fordult fenn, s a tekintetes tanács mégis beszüntette a segélyt.

Hol a konkvezencia? Hiszen az, hogy a Fröbel-egylet anyagilag rosszabbul áll ma mint valaha, továbbá az:

hogy a Fröbel-egyletben a nevelés, a felügyelet, a gyermekek gondozása kitünően mondható, nem lehetett ok a segély beszüntetésére, — az pedig épen nem, hogy talán a város által fentartott kisdied-nevelő-intézet az oda járó gyermekek nagy számánál fogva a mai kor kívánalmainak megfelel, mert épen helyiségének szük voltában és állapotában, vezetőjének jóakarata és szakértelme daczára nem felelt meg.

Mi indíthatta tehát a városi törvényhatóságot a segélynek beszüntetésére? Azt kivüle még csakis a jó Isten tudhatja!

Midtán pedig egyelőre arra kilátás nincs, hogy a törvényhatóság ezen határozatát kedvezőre változtassa, nézetem szerint a teendő az volna, hogy a Fröbel-egylet intézése, szállítsa lejjebb a tulmagas tandíjat és a városi lakosságot hazabizt szebhoradandó hirdeméyekben nagyobb mérvű támogatásra hívja fel és biztosítom, hogy ennek hasznos eredménye el nem marad!

Helyi hírek. Főhívtás!

Debreczen polgárai! Augusztus 2-ikával — a reánk jövő vasárnapon — néhéz de dicső emlékü nap virad reánk. 36 év előtt ez a nap volt az, melyen hazánk az egyik legmagyarabb városának kapujához érkezett a bérencz nuszka sereg, hogy „Jeruzsálem városát elpusztítsák”; ez a nap volt az, melyen e vad, auló sereg és egy kisdied, de lelkes csapat előtt nem hogy feltartóztassa azt, de hogy meghaljon azaz a fegyverrel kezében; melyet e szent szabadság nevében rogtat fel, a melylyel a „honvéd” nevet tisztelté téve a bannóli világ előtt!

De ki ne ismerné itt e nagy nap történetét? E napot megünnepeelni, az ekkor ohalt szabadsághősök sírját megkoszoruzni emlékeztünk hála virágival, hívünk mi fel tiszteket Debreczennek szabad polgárai.

Jertek, zarándokoljunk ki e napon s boruljunk te a szent földre, hol sírjaink domborálnak és áldó imádság mellett, mondjuk el szent neveiket!

Gyűlékezési hely a főiskola előtti tér, d. u. 1/4 órákor. Indulás a honvéd sírokhöz 4 órákor.

Az ünnepély programja a következő:

- I. A honvédsíroknál 1) Szózat, Egressytől, előadja a dalárda. 2) „Debreczeni csatatéren” alkalmi kötetemű irta Szabolcska Mihály 4 th szaválja Bod Ferencz 4 th. 3) „Szentelt hantok”, szövegét írta Komocsy József, dallamát szerz. Mosonyi, előadja a dalárda. 4) Emlékbeszéd, írta és előadja Kósa Barna 4. jh. 5) Huszárdal, Ottó Gyulától, előadja a dalárda. II. Az emlékkertben:

Egy-egy apostol mind, a hogy kilép Hirdetve ajkán a régi igét!

Független, nagy, boldog legyen honunk, Talpra magyar lehet még jelszavunk!

Akkor lesz hősök feltámadása S nem leend e honnak Golgathája! Aszalay Dániel.

Szentelt hantok.*)

Szent a föld itt, szent minden kis porszem! Harmat helyeit vérről könyvel van tele. . . Vértől, könyvből kód borog a hantokon; Szentseg lesz itt minden honfi fájdalom!

Véres oltár minden sírhant, mely alatt, Örök álmot nyugszik mar az áldozat, Am de fénylő nap virrad a kód felett: Szent szabadság ez megáldó szellemed!

Ide hozd óh hű magyar nép szivedet, Itt tanul meg: mi a hazaszeretet! És ha könny lesz szemedben, mely folragyog: Áldást adnak rád az elvezett nagyok.

Jójj magyar nép, szabadságod földje ez! It a pázsit végtelen jövőt fedez: Minden vércsepp sebb jövendő napja már, Mit kikelt a kicső szabadság sugár!

Új magyar politikai lyra.

A Goethe guण्या, az Auerbach-pincebéli részeg diák szája adott itélete által meg eléggé perhorreskált „Garstig Lied” újra meg-

*) Ezen hangulatteljes szép költeményt Komocsy József írta, zenére alkalmazta Mosonyi Mihály, augusztus 2-án a honvéd síroknál előadja a városi nagy dalárda.

6) Hymnusz Erkel Ferencztől, előadja a dalárda.

7) „Szabadság hős felett” írta Ilyés Bálint, szaválja Papp Kálmán 2. jh.

8) Szabadságdal Hubertől, előadja a dalárda.

A rendezőség.

* A h-szoboszlói kerület holnap, aug. 2-án választja képviselőjét. A függetlenségi párt állása biztos és rendithetlen. A kormánypárt főként, a b-ujvárosi járás m. t. szolgabiroja Pávics b-ujvárosi kereskedő utján, levélben izentette meg Ledig kereskedő urnak, hogy ugyan mikor szállíttatja már az ígért, lakomára való birkákat a Tauffer győgszerész ur udvarára? Ilyen lelkesítő üzenetekkel szolgál »híveinek» a kormánypárt. Mi nem számítunk ott a birkákra, a hol a hazáról van szó. Nagyrészt ugy is mind birka az, a ki ezt a szabadsághősök csufolt politikát előmozdítja. Tiszta Kálmán birkák nélkül már el se képzelhető. Legyen hát a h-szoboszlói-kerületi kormánypárt főgondja a birka, nekünk azonban a választást megelőző napon egészen más mondanivalónk és üzenetünk van a h-szoboszlói kerület hűzelmű választóihoz! Eppen aug. 2-án, a debreczeni csata harminczhatodik évforduló napján, akkor virják H. Szoboszlón az alkotmányos harcot: a midőn mi debreczeniek, kik aggódva várjuk derek elvtársaink küzdelmének eredményét, kizárandokolunk a hősök sírhelyéhez, a kik Magyarországot függetlenségéért harcoltak s vértettek el. Azért az eszméért, melynek vértanuja volt az önök feledhetlen képviselőjük, Bösözörményi László s a mely eszméhez a h-szoboszlói kerület hűtelen nem volt soha. Most sem tiporhatja sárba régi zászlóját, a melyre ezuttal egy eszmének győznie kell és Győry Elek országos nevet írtaq fel! És ha az önérdék, hivatalos hatalom még anyyi erőszakkal is száll síkra igazságunk ellen: kitartást, sikert kívánunk a küzdelemhez! Éljen a magyar függetlenség! Éljen Győry Elek!

* A város meneséből többió fog eladatul. Az eladaadó lovak kivislogatására Ra b László gazd. tan. énkölete alatt küldöttség ment a Hortobágyra.

— Kornai őrnagy temetése. Kornai Fr. huszároronagy temetése t. e. délután 5 órákor ment végbe, nagy katonai pompával és a közönség nagy részvéte meilett. — Az előirt katonai gyászkiiseretet, — mely Zaly őrnagy parancsnok-sága alatt vonult ki az ottani 14. huszárezred szolgálatá. Megjelentek az ott állomázó összes csapatok törzs és főtisztjeit teljes számban Drexler tábornok várparancsnokkal élőkön, a honvédsztek Jablonszky alezredessel élőkön. Jelen volt a debreczeni 15. huszárezred tisztikara. A gyászmenet élén a több,

mint 30 korszorával megtelt kocsi haladt, ezt követte a gyászkocsi, melyen a katonai jelvényekkel díszített koporsó volt elhelyezve, mely után a gyászpellet betakaró csapatot vezeték. — Ezrekre menő közönség, közte a polgárság legelőkelőbb tagjai, zárta be a roppant hosszú kocsisortól kísért gyászmenetet. Es most következtek egy részlet, mely e felvilágosult XIX. században már csaknem hihetetlennek látszik, s a bigottság oly színét veti némely kath. főpapra, a mind egy-szerre indit kaczajra és bosszankodásra! Kinos benyomást idézett elő, midőn Janosy Domjen plebános, minoritazárda főnöke, az egyházi szertartás végezésére fölkeretvén, azt Nemeth József temesvári püspök táviratilag érkezett rendelete következteben megtagadta, azon indoklással, hogy a menyiben Kornai párbajban — a helyszínen rögtön — halt meg, az egyházi szabályok értelmében nem lehet egyházi szertartás mellett eltemetni. Midőn azonban a család azon távirati fölvilágosítást adta hogy boldogult a lövés után még két óra hosszáig élt és nem rögtön a helyszínen halt meg, d. u. 3 órákor megérkezett a püspök engedélye, hogy az elhunyt egyházi szertartás mellett temethet el. Megjegyezzük, hogy a „Magyar Állam.” cz. beszámíthatlan számító lap is hasábos czikkben támadja Huzly Károly kir. tan. és k. prepost urat, a miért Debreczenben a Kornai tetemet beszentelte.

* Országos vásár. A nagy boldogasszony napi, mar kuszobón aino vásár sorrendje a következő: 3. Hétfőn)bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá 4. Kedden)toil, iparczikkek, gabonaelemek és 5. Szerdán) mindenféle terményvásár. 6-7. Csütörtök, Péntek juhvásár. 8-9. Szombat, Vasarnap sertésvásár. 10-11. Hétfőn, Kedden nagy baromvásár. Mondanunk sem kell, hogy haaz a bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbá toil, iparczikkek, gabonaelemek és egyéb terményekre nézve az elővásári hetek, hétfő, kedd és szerda napjai annak vásári napokul kijelölve, az említett czikkék és termények a vásár egész folyamata alatt mindenki által szabadon átutathatnak. A vásár élenkuek igérzik.

* Természetes és dombor térképező. A debreczeni ev. ref. tanítók közöl nehaayan saját találmányu tanszereikkel jelentek meg a miadig szemlelhető budapesti országos kiállításán. Ezek legfeltűnőbbje a hazai és helyi lapok által több ízben méltányolt „Természetes és dombor térképező”. Mint már tudjuk, feltalaloja Lévy Lajos nagycsapó-utczai ref. tanító. E tanszék már a kiállítás előtt is méltán magára vonta a szakértők figyelmét, most pedig az újabb tanszer-találmányok között elsőrendű helyre küzdötte magát. A feltaláló megkeresése folytán Kiss József hajdu-megyei kir. tanfelügyelő ur a „Természetes és dombor térképező” ról következő hivatalos bizonyítványt sziveskedett kiadni: „Hivatalos bizonyítvány. Arról miszerint t. Lévy Lajos Debreczenben nagycsapó-utczai ref. elemi leányisk. tanító ur a földrajzi oktatásnak köny-

melyek mint egy óriási chórus viharserzű melódiaja, dalában bangot nyerve összefolytak.

Gáspár Imr től a „Dárok az időnek” és „Ujabb dálok” cz. ket kötete indultas, erős hangon vannak írva. Az első 2 kiadást is ért a szerző korszerű eszmei szószólója és divatos államböcseleti frázisik hígíója. Mint a politika költők rendszeren, ő is demagóg. A nép mellett van és látit a királyok, a vérontás és az uralkodó törvények ellen. A törvény ellenében vedi a jogot. „Torvények az árak zokogása, A gyöngék buja, nyomora, S az ékköves, dus korona.”

Majd: „Dusak, bitörők, börtönörök . . . A törvény a ti pajzsotok. Velünk, ha egyszer harcra keltünk, Legyen az igazság és a jog!”

Keserű, gunyos fájdalommal mondja: „Nincsen sok ember e világon, Ember csupán a fejedelem.”

Majd megint bus részvét el kéri: „A népek. Mnek van álma, érzete? Kevely parancsnó ez reménye, Ez sorsa, ez története.”

Vörös radikálássá lesz, midőn a királyok ellen igazat.

„Az ő hatalmuk gyöngeséged, Bátor, midőn te gyáva vagy!”

Gáspár fűzetének gyöngé a „Katonai esküje.” A szegény harcos megadással mondja kényszeresokuját:

Esküszünk, életünknek nincs más czélja, gonjja, Mint elvezni, hogya fejedelem mondja! Nem kérdeztünk jelszót, elvet nem keresünk; Vad önlény szavára gyilkolunk, elesünk.”

Néhol fenyegetőzik is:

nyebbe mult 12 május kálitásban kiad elhelyez pezo? o ta iska kalmava külföldi nek don méseti és alap könyvet melyek tanítás vidék lelkében lag saja rajzbló tak fel. részről a földra tanító u sikerrel mentől leendő férfiak tóságok Kelt De kir. tan. tető biz kitüntet szakferm hatóság kir. vallá érdeklő földrajz által ki tetni. K. S ziumban kul alkaly és b volt hitt. A hó 2-ik helyisége. F ludy társ megjelent kritból. „Maha-bb verses re keves m nem sok hanem tu valódi be sa-ág ily tanak elő lenne mű szeporok pár evve szenior v. D reczeni y dez, lótes erdön; h részvény a debrec legsebb hátas lovs. Ló vész az lyó évi a

nyebbe és eredményesebb tevése czéljából, mult 1884. év elején általa feltalált s a f. é. május hó 2-án Budapesten megnyitott orsz. kiállítás nevelésügyi és tanügyi szakcsoportjában kiállított s a földrajzi társaság közelében elhelyezve levő „természetes és dombor térképező” című eredeti tanszékével feltalálása óta iskolájában 4 ízben tett látogatásaim alkalmával több általam megnevezett hazai és külföldi vidékeknek, országoknak és földrészeknek domborművét 5-8 percnyi idő alatt természeti hűséggel előállította s azokat érdekes és alapos magyarázatával növények előtti könnyen szemlelhető és felfoghatóvá tette — melyek az így módon készített s a földrajzi tanítás czéljának megfelelő helyes környék, — vidék vagy országleírás által tanítványainak lelkében mélyen meggyökerezvén maradandólag sajátjaikká lettek s ennek folytán a földrajzból folytonosan kitűnő taneredményt mutatnak fel. — Fennebb előadatokról, midőn egy részről ezen bizonyítványt kiadón: másrészt a földrajzi helyes oktatásnak Lévy Lajos ref. tanító ur által feltalált és iskolájában kitűnő sikerrel alkalmazott czélzsuzerű segédeszközét mentől több elemi iskolába rendes tanszékbe levendő felvétel végett az illető tanítók, szakferfiak alsóbb és felsőbb iskolai s egyházi hatóságok jó akaratába legmeglebbebben ajánlom. Kelt Debreczen július 28. n. Kiss József s. k. kir. tanfelügyelő. Ily elrevalóságát feltüntető bizonyíték mellett, reményünk szerint a kitüntetett tanszer nemcsak az illető tanítók, szakferfiak, alsóbb és felsőbb iskolai s egyházi hatóságok figyelmét kideremli, hanem a m. kir. vallás- és közoktatási magas miniszterium érdeklődését is felkelti. S ezen közérdeklő földrajz-tanítási tanszéköt a m. kir. állam által kiadott tanszerök sorába is följogya vétetni. K—y 1—n.

* Segédtanárok. A helybeli ref. főgymnáziumban a jövő iskolai tanévben segédtanárokkal alkalmaztatnak Ferenczi Gyula, Lily és Endre, Nagy József és Sassa Béla volt hittanhalgatók.

* Az ág. hitv. év. egyház tanácsa auguszt. hó 2-ik napján d. e. 11. orakor saját imaháza helyiségében gyűlést tart.

* Fiók Károly, mint műfordító. A Kisfaludy társaság második könyvnyomtatványaként megjelent Fiók Károly jeles műfordítása szanskritből, „Nala és Damajanti”, hindu rege a „Mahá-bhárata”ból. E sajtószertű bájjal bíró verses rege oly forrásból van merítve, melyhez kevés műfordító fér, mert a szanskrit nyelvet nem sokan értik. Fiók Károly nemcsak érti hanem tud jól és szépen is fordítani. Könyve valódi becsese. bir s midőn a Kisfaludy Társaság ily művekkel ajándékozza meg vállalatának előzetit, akkor nagyon szomorú adat lenne műveltségi haladásunkra nézve, ha nem szerepelnének pártolói, előzetit. Fiók Károly pár évvel ezelőt a debreczeni főiskolában senior volt.

* Díjazás. A f. é. augusztus hónapja debreczeni vásárkor, nemcsak a miniszterium rendez, lötenyesztési díjazást a debreczeni nagyerdön; hanem a lötenyesztés emelésére alakított részvény-társaság budapesti igazgatósága is fog, a debreczeni lövasártérten, a vásárra hozott legszebb kettős fogatból öt vendélt; és a háts lovak közül is öt darabot díjazni.

* Lövészársulatunk rendez évi dísz lövészetét a nagyerdei lövőháznál a folyó évi augusztus 29. és 30-ik napjain fogja

tartani. — Összesen 26 díj van kitűzve, melyek között két értékes és díszes ezüst serleg fog szerepelni s szerepelni fog gróf Csáky Kálmán honvéd ezredes ur két darab magyar aranyból álló évi reudes adománya. — A lövészársulat különben a díjjakra vonatkozó adományokat köszönettel fogadja és hirlapilag nyugtazza.

* A kereskedő ifjakhoz! F. é. aug. hó 15. és 16-ik napjain tartatik meg a magyar kereskedő ifjak orsz. értekezlete, mely hivatalos leendő megállapítani azon irányt, melyen a kereskedő ifjaknak haladniuk kell, hogy mint műveltek, a társadalomnak hasznos tagjává és hazánkuk érdemes polgárává váljanak. — Ezen értekezletet a keresk. és iparkamarák, keresk. testületek, valamint a keresk. főnökök is pártfogásukba vettek és így bizton remélhető, hogy az szhoz fűzött remény nem marad hiu ábránd. Tömerüljünk mivel nagyobb számmal az ezen értekezletre való résztvételre, mely egyuttal módot nyújt arra is, hogy az orsz. kiállítást, mely minden magyar ember méltó büszkesége, csekély anyagi áldozattal (mintegy 16—20 forinttal) megtekinthetik. A debreczeni kereskedő ifjak a budapesti pályatársak veidegeli lesznek. — A ándező bizottság. Jelentéseket elfogadnak: Pály István, Kelemen Kálmán, Baros Izidor, Lusztik Károly és Pozsgai Antal biz. tagok.

* Gyász. Varosunkban sokak által ömvert és közbecsülésben állott szabocs megyei balkányi nagybirtokos Gencsy Ferencz hosszas szenvedés után Budapesten jul. 30-án meghalt. Temetése Balkányba holnap d. u. lesz.

* A mi gőzmalmunk. A mint halljuk az „István” gőzmalom társulat régiob malma nagy költséggel egészen ujja alakított. Felállított abba — a 30 éve használt már erőtlen gőz gép helyére — egy 250 lóerjű korszerű új gőz gép, továbbá az ördőszekert kitűnő új hengerekkel, darutiszítókkal, osztályozó és szitáló gépekkel szaporított. — Ezen újítási munka valószínűleg augusztus közepéig be lesz fejezve, és akkor az „István” malom a technikai tudomány mai színvonalán álló két malommal naponta mintegy 1200 met termazsa buzát képes lesz felőrölni, ha az üzleti kelendőség által annak elárúsítása lehetővé tetik. — Ugy hisszük, hogy a részvényesek örömmel fogják tudomásul venni, hogy varosunk ezen legnagyobb mondhatni egyedüli gyára valójaga, folytonos emelkedésben van.

* A „Tisza” biztosító kötvények a kuria f. évi jun. 11-iken 784 szam alatt keit döntvénye szerint, a nem ruházhatók. Mióta ez itélet meg hozatott, azóta a csődbe jutott Tisza biztosító banknál érdekeltek figyelmé, ujra fel van kötvé és méltán. Lapunk annak idejében, mikor a szerződés létrejött a Tisza és az Osztrák Phönix között, szaktollalok eredt közlemények és argumentumok által bebizonyította, hogy a Tiszánál biztosítottak nem tartoznak az Osztrák Phönixre, tudtuk és beleegyezésük nélkül átruházott díjváltókat beváltak. A iránt hivatott, most teljesen tisztában vagyunk, hogy a csődbe jutott Tiszánál biztosított felek nem kötelesek az Osztrák Phönixre átruházott díjváltókat kifizetni, mert a kuria döntvénye szerint a biztosítási szerződés oly ketoldalú szerződést kepez, mely a „biztosított félnek a biztosított személyiséget vetett különös bizalmában leli alapját, ennek folytán nem ruházhatja át a biztosító jogait és kötelezettségeit a biztosított beleegyezése nélkül.

hatalmasan lüktető vers, melyet — miután ráöntötte a királyokra epejét — gúnyosan végz: Veszzen hát, a ki tigris, De eljen a szamar! A „Császári herceg”-ben szembeállítja a szegény kózkatonát temetését egy másik vagtszellel, melyet a leha, erdemetlen, de biboros ur kap. Míg a vitez, de szegény harcosokat egy messze gödörbe gyűjtve hányják, egyúve a nagy jellel sírba, aduig: „Gulyát kap a macskakölyök: A császári herceg” „Ó felsége a szamar!” egy másik költemények szerencsésen keresztültvett refrainje. Azon fordul meg az egész, hogy a szamarat megválasztják — királynak. Drasztikus és eles satyra. Az „Ágyugolyók az Arzenában” hugovictori stílusban van írva. A förtelmes romboló eszközök epedve várják a pillanatot, mikor a bűn és gyilkosság ügyének szolgálhatnak. E borzasztó témától epen társalgást folytatnak a personifikált, verszomjak szörnyek. Ezeket kivül sokan írnak meg sz időknek” verseket, ha mindjárt csupán elvete is. Közük Várady Antal, Szabó Endre, Ilyés Bálint, Szász Gerő stb. Az öregek közül megszólaltak Komócsy József („A leher sas”) és Szemere Miklós; az utóbbi egypár Tisza Kálmán, a „szézi vipersa” ellen írt verssel. Sürtüben szól Hia dor (Jambor Pál), a ki ugylátszik, megakarja czafolni, a mit a boldogult Erdélyi Vörösnartyból egy alkalommal fejére cizált „Hia dor n a k n i n c s e v e t ö b b é!” Sokkal előbb: datalódi A r a n y László politikai satyrája; a „Hunok harca”, mely élesen megvilágítja azt a közdelmet a hun és a góth nepfajok közt, melynek magyát atya „Buda halálá”-ban is megtaláljuk, hol Detre testesíti meg a góthszáz jellemet.

más társulatra, és a mennyiben ezt tenné, a közte és a biztosított közt létrejött ügylet felbontottnak tekintendő. Meg kell azonban jegyeznünk — írja a M. P. — hogy a „Tisza” 1884. február 23-án a felek tudta és beleegyezése nélkül, nem csak a tőbiztosítási üzletre vonatkozó 96.000 db. váltót, hanem egy-szersmind 27.000 forintnyi díjváltókat is, átruházott az Osztrák Phönixre. A csődhitelzős azonban f. évi febr. 18-án tartott gyűlésükön kimondották, hogy a Phönixnek átadott 27.000 franyi díjváltókat visszakövetelik és a Phönix, hogy a reá nézve ugy is mar kellemetlenne vált helyzetet meg veszélyesebbé ne tegye, azt az összeget a tőmegnek vissza is fizette. A helyzet most mindenesetre bonyolult. Első sorban kérdés, vajjon a Phönix a kuria döntvénye után folytatni szándékozik-e a Tisza díjváltóinak perjeset és a második nem kevésbé érdekes kérdés az, vajjon azok felek, melyek eddig első vagy másodikok itélet után beavították a váltókat, nem fogják-e illetkeletül fizetett pénzeiket az Osztrák Phönixtől vissza követelni? E kérdésekre nem késztetik sokáig a válasz, a kurianak nagy horderejű és meggyőző érvű döntvénye után.

* Hivatalos. A debreczeni ügyvedi kamara részéről*) ezennel közhírre tetik, hogy Sixty Gyula nyir-gyházi ügyved városi tanácsnokká törtent megválasztása következtében az ügyvedek lajstromából saját kerelmére kitöröltek. — A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság Tar Lajos adóhivatali díjjalaj gyakoruokot a h-bőszormenyi adóhivatalhoz VI. oszt. adótitáze nevezte ki. — Pollacsek Károly Szombatra, Szolny György Barnára változtatta nevet, mindketten debrec eni lakosok.

* Kövezés. A mereteki hivatal a városház előtti nagy terseget ujból kiköveztetete, és pedig sima kövel. A főtér többi, meg eddig kikövezetlen részére is nem sokára rá kerül a sor.

* Rendőri hírek. A kollegium épületének földszinti egyik ablakát az éjjel ismeretlen levelete s otthagya. — A H. ker. rendőrség egy zsák éretlen gyümölcsöt foglalt le ma a piacon.

* Ipar és ker. bank 1885. július havi kimutatása. Beveteli: Penzkészlet 1885. június 30-ról 6491.45, kifizetett váltok után 300946.82, kifizetett előlegek után 3430, kifizetett kamatok után 6721.90, könyvetet 140577.31, szelvény eladás 513.88, ercepénz eladás 387.76, értékpapir eladás 4018.60, folyó számla 30188.48, jutalek 32.58, előleg bejegy 10.25, hájzovedelem 233.34, nyomtatvány 5, összesen 79357.45. Kiadás: házipénzre 2149.63, leszámított váltókra 32332.66, leszámított előlegre 4845, fizetett kamatra 2770.04, k. bet. visszafizetésre 80734.53, szelvény vásárlásra 1955.02, ercepénz vásárlásra 1564.73, értékpapir vásárlásra 4356.79, folyó számlára 346260.70, üzleti költségre 171.10, előleg bejegy 10.20, osztalekra 174., tisztí fizetésre 580.84, nyomtatványra 79.60, penzkészlet 1885. auguszt. 1. 24552.61, összesen 79357.45.

* Ajánlkozás. Egy vezzett joghallgató, ki már több évig volt ügyvedi irodában alkalmazva, ügyvedi irodában alkalmazást keres — eseledeleg másnemű foglalkozást is elvállal.

Hazánk s a külföld. — Eltűnt lelkesz. Moraviczáról jelentik, hogy ott és a környéken nagy feltűnést kelet Balázs Vincze torontalmegyei, úrményházi róm. kath. lelkesz eltűnése. Az illető, mint a Pester Loyduak írjak, egy Kovács nevű moraviczai tanítóval távozott el, s valószínűleg Amerikába ment. Azt is beszélük, hogy Balázs 4—5000 frtot vitt magával az egyház pénzéből és magányosokat 20,000 frttag árosított meg. Balázs lelkesznek Torontál megyében kiváló társadalmi állása volt.

— Vértűrdő. Rettenetes esetről tesznek említést a spanyol lapok, oly megdöbbentő részletekkel, hogy az ember hajlandó azt a nyári saison koraszültöttek tekinteni. A tragedia állítólag Spanyolország Pipahona nevű ki helységében játszódott le. Fernandez Ciriako egy husz éves ifjú ugyanis szenvedélyesen szerette a tizenhat éves Burgos Blazát, ki iránt azonban egy másik ifjunak, Fernandez Babelnek szive is hasonló lángra gyult. Ciriako ettől fogva gyűlölni kezdte a leányt, s midőn azt egy bucsu alkalmával az országúton menni látta, dühötől elragadtatva reá rohant s öt harmincz kesszurással megölte. Fernandez Babel, ki a közelben volt, csakhamar értesült a szerencsétlenségről, s rögtön a tett színhelyére sietve, Ciriakoval dulakodni kezdett, azonban alig néhány pillanat múlva halálosan megsebesülve rogyott imádtottjának holttestére. A meggyilkolt ifju atya tanuja volt ha kü delmenek, s midőn azt elvérezni látta, hogy megboszulja halálát, a gyilkosra rohant, de a veritő megvadtul Ciriako vele is csakhamar végzett. — Végül a szép Blaza atya, két más társával együtt rohanta meg az ifjut, azonban ők sem voltak szerencseesebbek az előbbieknél. Ciriako, miután véres művet befjeztte, egy pisztolyt vett elő s keresztül lötte szivet. A borzasztó gyilkosság annyira megrémítette Pipahona lakóit, hogy házaikba zárkoztak, s nem is mertek addig előjönni míg csak Ciriako haláláról meg nem győződtek.

— Rövid hírek. A z kiáll. orsz. b: z o t s a g egy a kiállítás tartalmát s eredményeit tárgyaló más megírásat határozta el; a főszerkesztéssel Keleti Károly bízott meg. oldalán működtek Bedő Albert, Gebhardt Lajos, Helfly Ignác, Hummel Szaniszló, Keleti Károly, Náday Izidor, Puszky Ferencz. Ráth

*) A mint — persze — csakis főv. lapokból kellett megdönnük. Szerk.

Károly, Veckerle Károly, Zsigmondi Vilmos — A z o r s z. k i á l l. milliömlék látogatója 100 kiáll. sorsjegyet kap ajándékba. Eddig 860.000 sorsjegyet van eladva. — Beatrix angol herczegnőnek Batenberg herczeggel való esküvőjét merényllettel akarták megzavarni; egy embert fogtak el ki a herczegnő megölésével azt akarta elérni, hogy angol herczegnők többé ne keljenek össze német herczegekkel. — Tebolydába zárták. — Török János főv. r. főkapitány kijelenti, hogy nem közön le.

Számrejtvény. Közlő X. 1. 10. 11. Ha jó, szárnyon jár. 6. 5. 9. Város Erdélyben. 3. 5. 4. Mindenki viseli. 12. 13. 11. 10. 6. 7. Hívó szócsekk. 1. 2. 3. Ez ápol s eltakar. 1—13. Oda z arándoköl Debreczen népe.

(Megjeltök neveit közöljük s köztük aug. 1-én érdekes könyvet sorsolunk ki.)

Mult heti tanúnyuk („Piros rózsza”) megfejtését beküldtek: Fábrián Lajos, Szabó Andras, A. D. Nagy László f. tüzoltó, Matólay Zsigmond, Boruzs Imre, Vágó Ilona, Szalka József, Ferencz Károly, Szabó Mari (nyertes) Páspöky Marit, Molnár József, B. M. (Kest), Sáská Ignác, N. N. Margit, K. H. L. (Kisujszállás, Székely Ión.)

SZERKESZTŐI POSTA. Sz—y. urnak, helyben. — Ügyesek. Attetuk a „Villám” szerk-nek, hová hangjuknál fogva jobban illenek, Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

69. szám. ÁRJEGYZÉKE az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában. Arak ausztriai értékben. Költelettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Szákkal együtt. 100 kiló A. B. Asztali dara nagy és aprószemű 18.60 C. Szinte közepzerű 17.60 0. Királyliszt 18.— 1. Lángliszt 17.40 2. Montliszt 16.30 3. Zsemlyelisz 1-ső rendű 16.— 4. 2-od 14.80 5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű 13.60 6. Szinte 2-od 12.50 7. Közép kenyérlisz 1-ső 11.80 8. Szinte 2-od 11.40 8 1/2. Barna 1-ső 10.20 8 1/4. Szinte 2-od 7.— 9. Láblisz 6.29 10. Veres liszt — 11. Finom korpa zsákkal 4.60 — — — — — zsák nélkül 4.— 12. Durva korpa zsákkal 3.60 — — — — — zsák nélkül 3.— Simán őrölt liszt zsákkal a 75. kg 8.60 — — — — — zsák nélkül 8.— Dara és liszt 25 kl. zacskókb. 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább Debreczen, 1885. augusztus 1. A zsákok súlytartalma, — teljsly tisztasulyának véve: A. B. C. 0—9 számú 25 és 55 kilo 10 11. 12. 50 75 Sima liszt 75

CIRCUS ENDERS. Debreczenben a Cze gléd utca végén, szombaton aug. 1-én. nagy megnyitó előadás tartatik, az e czella felállított lovarda helységben, a magasabb műlovaglás, lövőmítás, testgyakorlat és néma képlet köréből. Záróképlet: DON QUIXOTTE, vagy rablók az országúton nagy tableaux-ak bengali fényfnyel vizitva. Hejyárok: 1-ső hely 40 kr. II. dik hely 30 kr. III. ik hely 20 kr. Karzat 10 kr. Kezdele 8 óra után. A nagy rdemű közönség becses pártfogásáért esd ENDERS I. igazgató. Vasárnap nagy előadás. Csödalatti kiáruulás.

Greczkó Sándor csödtömögéhez leltározott (Piacz Scheer ház) árucikknek kiáruulása a debreczeni kir. törvényesék, mint csödbbírósnak 7949/885. P. sz. végzésével elrendeltetvén, — értesitem a n. é. közönséget, hogy az üzletben lévő árucikknek u. m. kartonok, kanavázok, ruhaszövetek, paplanok stb. a f. hó 3-tól kezdődő és következő napjaiban leszállított áron kaphatók. Sorger József. tömegdöndök.

„Több élet nem megyen poton-áron, Ezentul a vér drága lesz!”

Valóban több helyütt szerencsésen etalálja az igazi hangot és ilyenmő költeményeinek nem mindig csupán viszonylagos értéke van.

Összegyűjtött versei közt is van egy egy pár számottevő, megéhető kordal „Mereges”, Kossuthoz, „Level képviselő barátomhoz” stb.)

Darmai Viktor (Viczmány Győző) határozottabb, lelkesebb és szilajabb Gáspárnál. Mindenekelőtt republikánus. Rajong e kormányformáért és igazi szenvedélyvel mondja:

„Gyűlölöm azt a szabadságot, Mely koronát hordoz fején!”

A „Respublika dalai” fektelen gyűlöletet íelhelyek. Veres szaju demokrata, a ki fonnen hangoztatja a jelszót: „Monarchák pusztuljatok!” Tettvagyító, a revolutió tüzetől ég s a tetlen elvtársakat cselekve sarkalja:

„Halljátok! sir respublikánk!”

Bartóczy Lajos (Don pedró) az elcziapokban kultiválja ez irányt. Tovább fejlesztője a Kipfelhauser-Kakas Mártonyfele genrenek. Igazi elcziap-pozéis, mely bizonyos hatással bir. Verseit „Örtűzök” czim alatt gyűjtötte össze, s köteteknek egy cylum a következő mészé cizmet viseli: „Petőfi Sziberiábaan irt dalai.”

Ábrányi Emil a jeles fordító, Byronnak részben átültetője, a szellemes journalista és kritikus erőteljesebb és tartalmasabb, mint az előbbie. Költészete helyesebben nevezhető socialisnak, mint politikainak. Szélső tanokért telkesül és át van batva a szabadság szeretetétől. A „Ma sok tiszt elesett . . .” egy hirlapí ujdóság szüleménye és e csekélységből egész bravúrral kerekít egy költeményt. Az „Egy lövés” megírására a Nobileng-fele mezenyilet adta az impulzust. Haragot libegő,

szöveg a bal oldali oldalon, részben elmosódott, részben olvasható, tartalmaz néhány rövid hírt és megjegyzést.

Üzletemnek végképeni felhagyását

elhatározva,

értesitem a n. é. közönséget, miszerint a raktáramon levő legújabb divatu összes árucikkeket

készpénz fizetés mellett
gyári áron alól végkiárusítom.

Legújabb divatu női ruhakelmék u. m :

Bége crepp, Voil, Delain, Tricott, Damase, Mohair, Loden, Jaquard, valódi francia Creton, Muszlin Saten, Toal, fekete és színes Ternók és selymek, úgy mint Noblesz, Faille, Szaten, Mervliux, Szaten, Lion, Atlasz.

Mindenféle vászon árúk és kész női fehérművek, napernyők, csipkék, szalagok, selyem és angol bársonyok s mindennemű szabó kellékek nagy raktára.

igen leszállított árban

futó szőnyegek, jutte és csipke függönyök, ágy és asztal terítők, cachamier, saten és atlasz paplanok.

Dus raktár a legújabb női felöltőkben esőköpeny, mantil, jaquett és kész női ruhákban.

Ruhákat mérték után budapesti műhelyben mindaddig, míg ruhakelmék raktáramon vannak, jutányos árban készítették.

ROTT L.

Debreczen, főpiacz
 kistemplommal szemben.

Üzlethelyiség változtatás!

Az „arany czizmához” czimzett
 női-, férfi- és gyermek-czipő

üzletemet,
 főpiacz utczára, a városháza épületébe

Telegdy K. Lajos könyvkereskedése tőzsomszéd-ságába helyeztem át, a mit is azon kérésrel hozok a nagyérdemű közön-ség becses tudomására, hogy szerény vállalatomat ezután is, mint eddig pár-tolni kegyeskedjék,

Megrendelések mérték után, ugyszintén javítások gyorsan és pontosan elké-szítettnek.

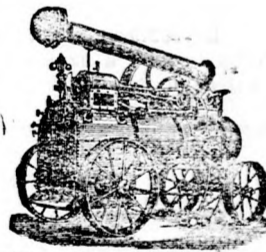
illő tisztelettel
FALK OTTÓ,

Debreczen, főpiacz-utca a városháza épületében.

VIESNER GYÖRGY

kazán- és gépműhelye,
 Debreczen, péterfia-utca, 888. sz.

A nagyon tisztelt földbirtokos és malomtulajdonos urak becses figyelmébe ajánlom, hogy **kazán- és gépműhelyemet egész ujjonnan átalakítottam és berendeztem**; ugyanott a legújabb főző készülékek egymáshoz illesztését, az üstök tisztítását, új gőzkazánok, Kornweil-féle forraló kazánok, Roller fele kazánok, továbbá Resvart füst-fogók, valamint mindenféle **kazánok és gépek javítását** minden tekintetben gyorsan, pontosan szilárdan készítek.

Tisztelettel,

VIESNER GYÖRGY.

Fogorvos Dr. Deák

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa)

fog- és száj-betegséget alaposan gyógyít.

odvas fogakata legkittünőbb anyagokkal töm (plombiroz.)

Egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnymatu szerkezet szerint készít.

A fogok vagy bármily lerakomány által ökte-lenne vált fogakat megtisztítja.

A használatlaná lett fogakat és gyöke-reket eltávolítja.
 Rendel d. e. 9—12. és d. u. 2—5 óráig naponta.
 Debreczen, piacz VECSEY-ház („Bika” szálloda és nagy Hotvan-utca közti soron).

Dr. Deák „antiseptikuma” (fogpor és szájvíz) a fogak és szájür tisztására. Ára 60 kr. Fo-
 raktár: Göllő Nándor gyógyszerháza a „Meg-váltóhoz”.

121 1885.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Nánás város italmérsi joga az 1886. év Január 1.

— 1888. Deczember 31-ig terjedőleg a folyó év. Aug. 21. esetleg szeptem-ber 18-án és pedig első árverésen csak a 12.000 forint becsáron fölül, má-sod árverésen pedig azon alól is nyil-vános árverés utján Nánás városházánál közárverésen ki fog adatni, melyre árve-relni szándékozók meghivatnak.

Feltételek a polgármesteri hivatal-nál megtekinthetők.

Kelt H.-Nánás, 1885. jul. 8.

Csohány László.
 polgármester.

Szép választékban található

arany, ezüst láncok,
 melltűk és fülbe-valók.

Köves és karika

GYÚRÚK,

férfi és női

medaillonok.

Ezüst evőesz-közök

egy és több személyre

Gyümölcs tálak.

kenyer kosarak

stb. stb.

Szóllósi György

ékszerész

Debreczenben

Kistemplom Bazar 7-ik szám alatt

ajánlja jól berendezett

arany, ezüst, ékszer és óra raktárát,

különösen saját készítésű legújabb divatu drágakő s a nélküli ékszereket

Férfi és női legkittünőbb szerkezett

genfi arany, ezüst remontoir óráit.

Nemkülönben:

minden e szakmába tartozó czikkeket jótállás mellett

a legolcsóbb árakban.

Elvállalok minden-nemű

ékszerművek készítését,

régi divatu éksze-rek átalakítását.

—

Egyszerű és diszes

monogrammok

vésését vagy készi-tését.

—

Mindennemű

javitásokat

gyorsan s legol-csóbban

teljesíték.